

בש"פ 7926/19 - סעיד זנון נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7926/19

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: סעיד זנון

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי באר שבע
בתיק מ"ת 3347-09-19 מיום 31.10.2019 שניתנה
על ידי כב' השופט נ' אבו טהה

תאריך הישיבה: י"ז בכסלו התש"ף (15.12.2019)

בשם העורר: עו"ד אבנר שמש

בשם המשיבה: עו"ד ורד חלאוה

החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט נ' אבו טהה) במ"ת 3347-09-19 מיום 31.10.2019, להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

רקע והליכים קודמים

2. נגד העורר ואדם נוסף (להלן: סאלם) הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות של יבוא סמים מסוכנים לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים); החזקת סמים שלא לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א) ו-7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים; והסתייעות ברכב לביצוע פשע לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

על פי הנטען בכתב האישום, העורר וסאלם, אשר להם היכרות מוקדמת, סיכמו עם מעורבים נוספים, בהם תושבי מצרים, לייבא ממצרים לישראל סם מסוכן מסוג קנבוס "בכמות מסחרית", לשון כתב האישום.

ביום 19.8.2019 בסמוך לשעה 14:04 הגיע "טנדר" מצד הגבול המצרי ונעצר בקרבת גדר הגבול. מספר מבריחים ירדו מהטנדר, בהם שניים חמושים ברובים. החמושים נותרו בסמוך לגדר והיתר שבו לטנדר שהתרחק מעט מהמקום. לאחר זמן קצר נעצר הטנדר שוב, ומתוכו ירדו 9 מבריחים שהתקדמו לגדר וסולם בידיהם.

משהגיעו העורר וסאלם ב"ג'יפ" ועצרו סמוך למקום מצד הגבול הישראלי, זרקו המבריחים בצד הגבול המצרי לתוך שטח ישראל 6 שקים, ובהם סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 81.262 ק"ג. אחד מהשניים אסף את הסמים מהקרקע והכניסם לג'יפ, והם עזבו את המקום בנסיעה בג'יפ.

בהמשך היום, בשעה 23:50 או בסמוך לכך, פרס כוח משטרה מחסום על כביש 40 לכיוון צפון. העורר וסאלם שנסעו בג'יפ הגיעו למקום, ומשהבחינו במחסום ביצעו פניית "פרסה" תוך חציית קו הפרדה רצוף. מיד לאחר מכן נעצר הג'יפ והשניים נמלטו מתוכו.

בתום מרדף קצר נעצרו העורר וסאלם על-ידי כוח משטרה, ובחיפוש שנערך בג'יפ נמצאו השקים ובתוכם הסמים.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו, לרבות סרטון ממצלמת אבטחה של צה"ל המתעד את אירוע ההברחה; סרטון שצולם על ידי סאלם סמוך לאחר ההברחה בו נצפים השניים בג'יפ ומאחוריהם שקים הדומים לאלו שנתפסו על-ידי הכוח המשטרה; דו"חות פעולה של המשטרה המתעדים את בריחת העורר וסאלם מהג'יפ לאחר שהבחינו במחסום המשטרה; ומחקרי תקשורת ואיכוניים.

עוד נטען, כי קמה נגד העורר עילת מעצר לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), שכן פעל לייבא כמות גדולה של סם מסוכן לישראל; ועילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים, מאחר שביצע עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים.

4. בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 9.9.2019, הסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה לביצוע עבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית והסתייעות ברכב לביצוע פשע, אך טען כי אין ראיות לכאורה

התומכות בזיהוי העורר כאחד מהמעורבים בהברחת הסמים, ובכך שביצע עבירה של ייבוא סמים מסוכנים.

בתום הדיון, נעתר בית המשפט המחוזי לבקשת בא-כוח העורר והורה על עריכת תסקיר מעצר בעניינו, תוך שהדגיש כי אין בעצם ההפניה לתסקיר כדי ללמד על התוצאה הסופית באשר למעצרו של העורר, וזאת "בשים לב למדיניות השיפוטית שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשוא כתב האישום", כלשונו.

5. במסגרת תסקיר המעצר מיום 2.10.2019 העריך שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות התנהגות עבריינית מצד העורר. זאת, בין היתר, לנוכח התרשמותו כי העורר מתקשה להסביר את הפער בין אורח חייו לבין מעשיו החמורים וקשריו השוליים; להציב גבולות פנימיים במצבי לחץ; ולבחון את השלכות מעשיו בטווח הארוך.

עם זאת, ולאור התרשמותו החיובית מחלופת המעצר המוצעת - שהות העורר בעיר לוד בפיקוח הוריו וחבר משפחה - המליץ שירות המבחן לשחררו לחלופה זו, בתנאים קפדניים, ולצד צו פיקוח מעצר של שירות המבחן למשך 6 חודשים.

6. בהחלטתו מיום 31.10.2019, קבע בית המשפט המחוזי כי המשיבה הניחה תשתית ראייתית לכאורית כנדרש נגד העורר, גם בעבירת יבוא הסמים המסוכנים.

נקבע כי מצפייה בסרטון מצלמת האבטחה של צה"ל אמנם לא ניתן לזהות את פני הדמויות המופיעות בו, אך מתועד בו אירוע ההברחה כמתואר בכתב האישום, ואילו מצטרפות ראיות נסיבתיות נוספות נגד העורר.

כך, בין היתר, בסרטון שנתפס במכשיר הטלפון של סאלם, וצולם כ-20 דקות לאחר ההברחה, נצפים סאלם והעורר בג'יפ כשמאחוריהם שקים הדומים לאלו שנתפסו בג'יפ וסאלם צועק "שימותו הקנאים!"; בדו"ח הפעולה של המשטרה מזוהה הג'יפ המופיע בסרטון כג'יפ בו נסעו העורר וסאלם ונתפסו הסמים; נמצאו טביעות אצבע של העורר בג'יפ האמור; וקיימים מחקרי תקשורת הכוללים איכונים הממקמים את העורר וסאלם "בציר הנסיעה סמוך לגבול, ולאחר מכן צפונה עד לנקודת מעצרם".

עוד נקבע, כי קיימת עילה להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו, שכן העורר נמנה על "המעגל הראשון" של הנאשמים הדומיננטיים בייבוא הסמים; חומרת מעשיו מתעצמת לנוכח כמות הסם שיובאה, התעוזה והתחכום שנלוו להברחה, וסיכון כוחות צה"ל במהלכה; והתנהגותו מלמדת על "חוסר מעצורים" לשם "בצע כסף", ועל נגישות לערוצי אספקת סם מחו"ל לישראל.

לבסוף, נקבע כי העבירות המיוחסות לעורר מקימות חזקה סטטוטורית בדבר המסוכנות הנשקפת ממנו; כי הכלל לגביהן הוא מעצר עד תום ההליכים, בפרט כשמדובר בגורם דומיננטי המצוי ב"מעגל הראשון" של העבירות; וכי לא מתקיימות בעניינו של העורר נסיבות חריגות ומיוחדות המצדיקות סטייה מכלל זה.

נוכח כל האמור, ובסיכומם של דברים, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

7. בנימוקי הערר ובדיון שנערך לפניי, לא כפר בא-כוח העורר בקביעת בית המשפט המחוזי בדבר קיומן של ראיות לכאורה לביצוע העבירות המיוחסות לו; אך טען כי לא ניתן ללמוד מחומרי החקירה שהעורר נמנה על "המעגל הראשון" של מבצעי עבירת ייבוא הסמים המסוכנים, וזאת בניגוד לקביעת בית המשפט המחוזי.

משכך, ולנוכח המלצת שירות המבחן בעניינו של העורר, כמו גם גילו הצעיר והיותו נעדר עבר פלילי, נטען כי יש להורות על שחרורו לחלופת מעצר או מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

8. מנגד, בדיון לפניי ביקשה באת-כוח המשיבה לדחות את הערר, תוך שהדגישה את קיומן של ראיות לכאורה לביצוע העבירות המיוחסות לעורר; וטענה כי די בכך כדי להורות על מעצרו עד תום ההליכים נגדו, וזאת בשים לב לחזקה המסוכנות הסטטוטורית החלה בעניינו, וחרף נסיבותיו האישיות.

בהקשר זה, צוינה חומרת העבירות המיוחסות לעורר, לנוכח כמות הסמים שיובאו, והתעוזה הנלווית להברחתם בשעות היום; ונטען כי תסקיר המעצר בעניינו של העורר אינו חיובי, שכן הוא מלמד על אימפולסיביות מצדו ונטייה לריצוי סביבתו.

דיון והכרעה

9. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים בדיון לפניי, ועיינתי בנימוקי הערר ובנספחיו, ובחומרי החקירה, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

10. משהסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה לביצוע העבירות המיוחסות לעורר, קמה לחובתו חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי חוק המעצרים.

כמו כן, בית משפט זה קבע לא אחת כי הכלל בעבירות המיוחסות לעורר הוא מעצר עד תום הליכים, כאשר שחרור לחלופת מעצר יתאפשר רק במקרים חריגים ויוצאי דופן (וראו: בש"פ 5642/18 חג'אני נ' מדינת ישראל, בפסקה 13(9.8.2018)).

עוד נקבע, כי כלל זה נכון ותקף גם כאשר מדובר בנאשם צעיר ונעדר עבר פלילי (וראו: בש"פ 6115/19 מדינת ישראל נ' בן אבו, בפסקה 13(24.9.2019)).

11. בנסיבות המקרה דנן, לא מצאתי הצדקה לחרוג מהכלל האמור.

מעבר לחזקה הסטטוטורית בעניינו של העורר, מסוכנותו נלמדת אף מנסיבות ביצוע העבירות המיוחסות לו, ובכלל זה, כמות הסמים הגדולה שיובאה; התכנון והתיאום המוקדם מעבר לגבולות המדינה; התעוזה שבהברחה לאור יום; נוכחות חמושים ב"נשק חם" בצד הגבול המצרי; ההשפעה על כוחות הביטחון שפועלים במקום; הבריחה מהמחסום המשטרתי בג'יפ; והמצוד הרגלי בעקבותיו.

זאת ועוד, לאחר שעיינתי בחומרי החקירה אני סבור כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית המלמדת כי לעורר חלק מהותי ביבוא הסמים המסוכנים.

אירוע ההברחה תועד על ידי מצלמת אבטחה של צה"ל, ובתיעוד נצפה בצדו הישראלי של הגבול ג'יפ דומה לזה שנעצר באותו יום במחסום משטרתי כאשר נמלטו מתוכו העורר וסאלם ונתפסו בו הסמים (ראו גם: דו"ח צפייה בסרט ההברחה בהר חריף מיום 21.8.2019; דו"ח פעולה של רס"ר ברוך פסחה מיום 20.8.2019).

יתירה מכך, הג'יפ האמור רשום בבעלות אחיו של העורר (דו"ח רשימת רכבים של זנון סברי מיום 20.8.2019); טביעות האצבע של העורר נמצאו בג'יפ ועל שקי הסמים שנתפסו בו (דו"ח פיתוח טביעות אצבע מיום 21.8.2019; דו"ח זיהוי טביעות אצבע מיום 25.8.2019); והטלפון של העורר אֶפֶן בשעות הרלוונטיות בקרבת הר שגיא ובכביש בין באר שבע לאילת, בסמוך למקום הברחת הסמים ותפיסתם.

12. בכל אלה יש כדי לבסס כדבעי את המסוכנות הנשקפת מהעורר, אשר לא מצאתי כי ניתן לאיינה באמצעות חלופת מעצר או פיקוח אלקטרוני; ומשהגיע בית המשפט המחוזי למסקנה דומה - בדין הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

13. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, כ' בכסלו התש"ף (18.12.2019).

שׁוֹפֵט